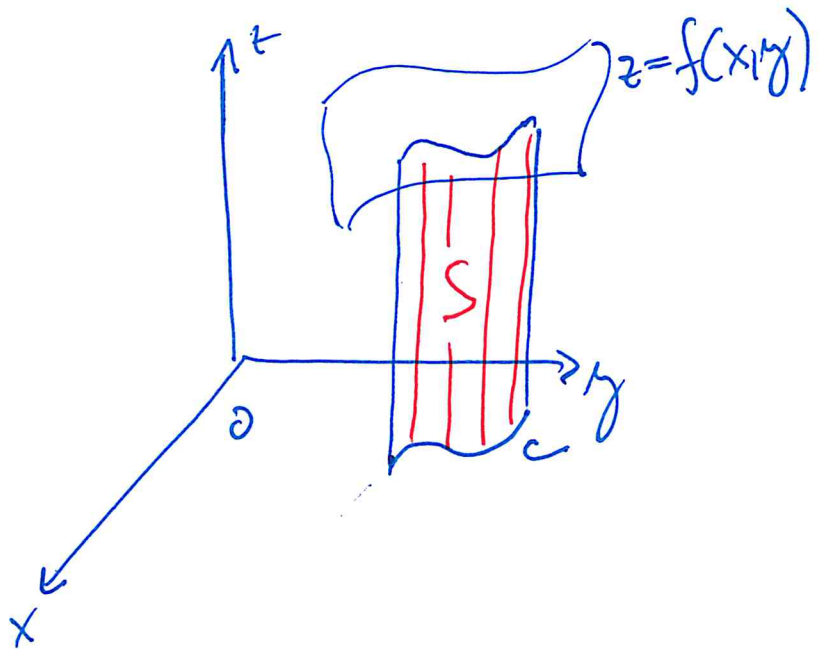

KŘIVKOVÝ INTEGRÁL 1. DRUHU

Geom. interpretace pro $z = f(x, y)$

Obsah plochy mezi křivkou c
v rovině xy a grafem nesajomé
funkce $z = f(x, y)$

Necht je dána reálná funkce f na počártech

vlaké křivce $c: x=x(t), y=y(t)$ (resp. $d: x=x(t), y=y(t)$ a $z=z(t)$)

pro $t \in \langle a, b \rangle$. Křivkový integrál 1. druhu funkce f podél křivky c definujeme vztahem

$$\int_c f(x, y) ds = \int_a^b f(x(t), y(t)) \sqrt{x'(t)^2 + y'(t)^2} dt$$

resp.

$$\int_d f(x, y, z) ds = \int_a^b f(x(t), y(t), z(t)) \sqrt{x'(t)^2 + y'(t)^2 + z'(t)^2} dt$$

$$\int_C f ds = \int_{C_1} f ds + \int_{C_2} f ds, \text{ kde } C = C_1 \cup C_2 \text{ a křivky}$$

C_1 a C_2 jsou na sebe navazující křivky,

kteří nemají společné vnitřní body.

$$\int_C \alpha f ds = \alpha \int_C f ds \quad \alpha \in \mathbb{R}$$

$$\int_C (f + g) ds = \int_C (f + g) ds = \int_C f ds + \int_C g ds$$

Príklad: $\int_a x^2 ds$, kde a je čísla $y = \ln x$ pro $x \in \langle 1, 3 \rangle$

1) parametrizace: $x = t$ $x' = 1$
 $y = \ln t$ $y' = \frac{1}{t}$
 $t \in \langle 1, 3 \rangle$

2) $ds = \sqrt{x'^2 + y'^2} dt = \sqrt{1 + \frac{1}{t^2}} dt = \sqrt{\frac{t^2 + 1}{t^2}} dt = \frac{\sqrt{t^2 + 1}}{t} dt$

3) $\int_a x^2 ds = \int_1^3 t^2 \cdot \frac{\sqrt{t^2 + 1}}{t} dt = \int_1^3 t \sqrt{t^2 + 1} dt = \frac{1}{2} \int_2^{10} \sqrt{u} du =$

$u = t^2 + 1$
 $du = 2t dt$
 $\frac{1}{2} du = t dt$

$= \frac{1}{2} \cdot \frac{2}{3} \left[u^{\frac{3}{2}} \right]_2^{10} = \frac{1}{3} \left(\sqrt{1000} - 2\sqrt{2} \right)$

Vyvoďte integrály 1. druhu: křivka c s délkovou hustotou $h = h(x, y)$
příp. $h = h(x, y, z)$

délka křivky: $l = \int_c 1 ds$

hmotnost: $m = \int_c h ds$

těžiště $T = [x_T, y_T]$ nebo $T = [x_T, y_T, z_T]$

$$x_T = \frac{1}{m} \int_c x \cdot h ds$$

$$y_T = \frac{1}{m} \int_c y \cdot h ds$$

příp. $z_T = \frac{1}{m} \int_c z \cdot h ds$

Momenty setrvačnosti vzhledem
k osám v prostoru:

$$I_x = \int_c (y^2 + z^2) h ds$$

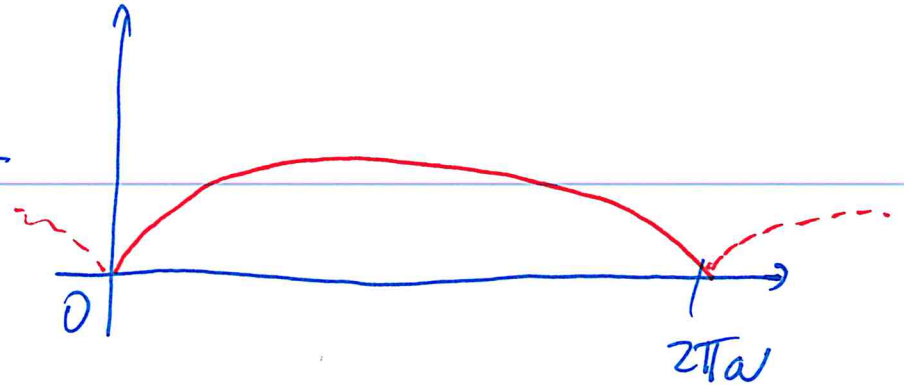
$$I_y = \int_c (x^2 + z^2) h ds$$

$$I_z = \int_c (x^2 + y^2) h ds$$

Príklad: Spolu teže dĺžka cykloidy

$$c: x = a(t - \sin t) \quad t \in \langle 0, 2\pi \rangle$$

$$y = a(1 - \cos t) \quad a > 0$$

$$l = \int_c 1 ds = a \int_0^{2\pi} \sqrt{2 - 2\cos t} dt = a \int_0^{2\pi} \sqrt{2 - 2(1 - 2\sin^2 \frac{t}{2})} dt = a \int_0^{2\pi} \sqrt{4\sin^2 \frac{t}{2}} dt =$$

$$\begin{aligned} x' &= a(1 - \cos t) \\ y' &= a \sin t \end{aligned} \quad = a \int_0^{2\pi} 2 \sin \frac{t}{2} dt = 2a \left[-\cos \frac{t}{2} \right]_0^{2\pi} \cdot 2 = 4a(1 - (-1)) =$$

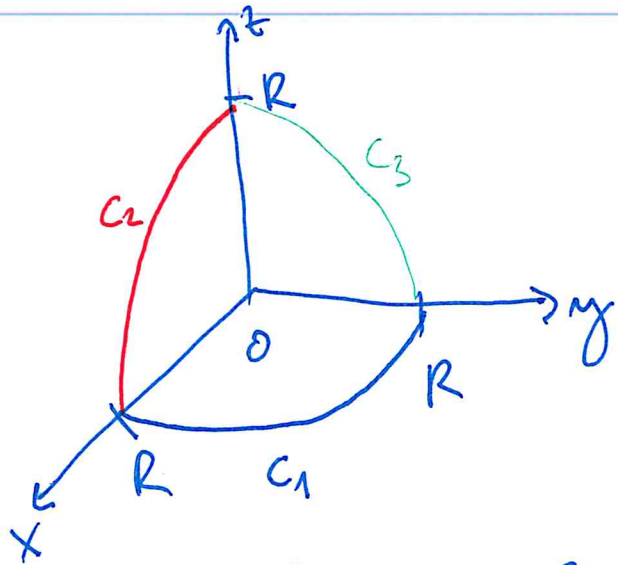
$u = \frac{t}{2}$
 $du = \frac{1}{2} dt$

$$= \boxed{8a}$$

$$ds = \sqrt{x'^2 + y'^2} dt = \sqrt{a^2(1 - 2\cos t + \cos^2 t) + a^2 \sin^2 t} dt = a \sqrt{2 - 2\cos t} dt$$

$$\cos t = \cos^2 \frac{t}{2} - \sin^2 \frac{t}{2} = 1 - 2\sin^2 \frac{t}{2}$$

Nalezněte souřadnice těžiště křivky složené ze tří čtvrcových
 dle obrázku ležících v souřadných rovínách. $h(x,y,z) = 1$

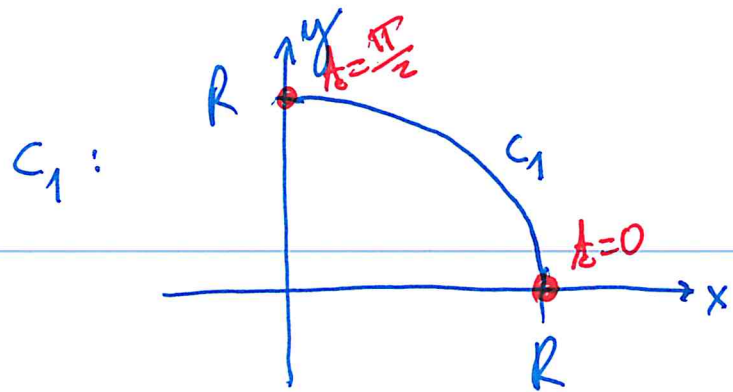

$$m = h \cdot l = \underline{1 \cdot \frac{3}{2}\pi R}$$

$$x_T = y_T = z_T \quad (\text{díky symetrii})$$

$$x_T = \frac{1}{m} \int_C x h ds = \frac{2}{3\pi R} \int_C x ds = \frac{2}{3\pi R} 2R^2 = \frac{4R}{3\pi} = x_T = y_T = z_T$$

$$\int_C x ds = \int_{c_1} x ds + \int_{c_2} x ds + \int_{c_3} x ds = R^2 + R^2 + 0 = 2R^2$$

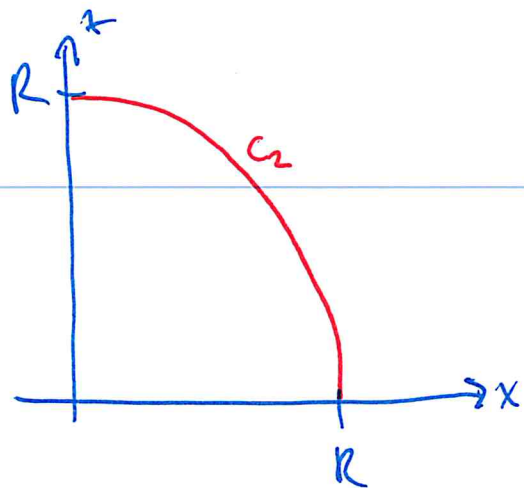

$$\begin{aligned}
 x &= R \cos t & x' &= -R \sin t \\
 y &= R \sin t & y' &= R \cos t & t &\in \langle 0, \frac{\pi}{2} \rangle \\
 z &= 0 & z' &= 0
 \end{aligned}$$

$$ds = \sqrt{x'^2 + y'^2 + z'^2} dt = \sqrt{R^2 \sin^2 t + R^2 \cos^2 t} dt = R dt$$

$$\int_{C_1} x ds = \int_0^{\frac{\pi}{2}} R \cos t R dt = R^2 \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos t dt = R^2 [\sin t]_0^{\frac{\pi}{2}} = R^2$$

$$x = R \cos t$$

$$y = 0$$

$$z = R \sin t$$

$$x' = -R \sin t$$

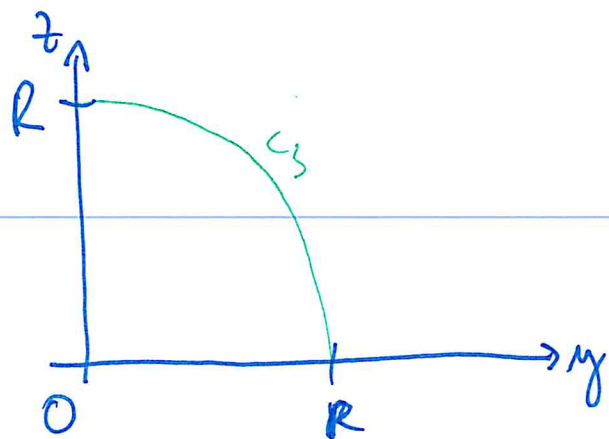
$$y' = 0$$

$$z' = R \cos t$$

$$t \in \langle 0, \frac{\pi}{2} \rangle$$

$$ds = \sqrt{R^2 \sin^2 t + 0^2 + R^2 \cos^2 t} dt = R dt$$

$$\int_{c_2} x ds = \int_0^{\frac{\pi}{2}} R \cos t R dt = \underline{\underline{R^2}}$$

$$x = 0$$

$$y = R \cos t$$

$$z = R \sin t$$

$$ds = R dt$$

$$t \in \langle 0, \frac{\pi}{2} \rangle$$

$$\int_{c_3} x ds = \int_{c_3} 0 ds = 0$$